

Raport 1999

I. Introducere

Activitatea GRADO în anul 1999 poate fi urmărită pe două coordonate teritorial și în aria de programe. Astfel dezvoltarea asociației s-a desfășurat pe următoarele direcții: extinderea tipului de activități desfășurate, creșterea numărului de colaboratori, inițierea unor noi puncte de lucru, creșterea bugetului.

Numărul voluntarilor care au activat în GRADO a fost de 23 din care 7 au activat pe o perioadă mai mare de o săptămână.
Numărul persoanelor cu care am colaborat pe parcursul anului a crescut la 77 în comparație cu 38 în anul 1998.

Am organizat cursuri de pregătire pentru activiști de drepturile omului și pentru consilieri de probațiune.

Conform prevederilor statului Consiliul de Conducere a hotărât înființarea primei filiale a asociației la Botoșani. La baza acestei decizii au stat grupul de persoane cu care am colaborat în acești ani, activitățile desfășurate în perioada 1996 – 1999 și parteneriatele cu instituțiile din oraș.

În luna septembrie a fost inaugurat biroul GRADO din Târgoviște.

Ca urmare a activității susținute de fundraising bugetul de venituri și cheltuieli al asociației s-a dublat.

Activitatea noastră s-a diversificat. Am continuat activitatea în sistemul penitenciar, educația civică și juridică în licee și grupuri școlare - industriale, programul împotriva violenței domestice.

Printre activitățile noi putem menționa: am organizat un curs pentru dezvoltarea societății civile și a activismului, am inițiat activități de probațiune în județul Argeș și în Târgoviște, am inițiat o comunitate școlară la Liceul Octav Onicescu, parteneriatul cu Fundația Estuar pentru apărarea drepturilor persoanelor cu probleme de sănătate mintală.

II. Programe

Programul de asistență a persoanelor pemporar private de libertate

Teatrul ca reabilitare

1. Perioada de desfășurare

ianuarie 1999 – decembrie 1999

2. Loc de desfășurare

Penitenciarul de maximă siguranță București Rahova și Penitenciarul Botoșani.

3. Resurse umane

Director de proiect, Asistent director de proiect, 2 psihologi, 3 actori
La activitățile de realizare a spectacolului cu victimele și evaluare au participat și alți colaboratori: 4 actori și 2 asistenți sociali.

4. Obiective

- a. Introducerea teatrului ca metoda de lucru ținând seama de tot ce decurge din aceasta din punctul de vedere al securitatii (participarea detinutilor la activitatea de teatru, contactul lor cu persoanele din afara, turneele, nu înseamna ridicarea riscului de evadare ci scaderea nivelului de violență în mediul penitenciar).
- b. Crearea unui precedent pentru construirea sistemului penitenciar deschis.
- c. Stimularea cadrelor pentru a accepta și sprijini activitatile ONG.
- d. Aplicarea practica a conceptului de justitie reparatorie (Restorative Justice) prin: pregatirea unui grup de specialiști care sa poata lucra cu victimele, pentru a le ajuta sa depășeasca trauma cauzata de infractiune și lucrul cu victimele pentru dezbaterea fenomenului infractional, a efectelor acestuia și a actului de justitie..
- e. Creșterea nivelului de informatii despre lumea penitenciara și despre activitatea organizatiilor neguvernamentale prin publicarea de materiale elaborate de deținuți, cadre din sistemul de justiție și membri ai ONG.

5. Descrierea activităților

a. Activitatea de teatru.

În sedintele saptamanale de lucru cu deținuții s-au folosit experientele lor reale și s-au introdus reguli de teatru pentru construirea spectacolului: miscare scenica, manevra decor, lucru cu recuzita.

Scenariile spectacolelor au fost create de către deținuți pe teme propuse de ei și au la bază experiențe reale din viața lor.

Deținuții care au participat la realizarea spectacolelor, au primit, în funcție de participarea lor, caracterizări din partea GRADO, caracterizări care le pot folosi la evaluarea făcută de comisia de eliberare.

Pentru pregătirea scenelor care prezintă poveștile victimelor s-a lucrat la început în afara penitenciarului: am selecționat un grup de victime ale unor infracțiuni, care, în urma unei serii de întâlniri, și-au “transmis” experiența actorilor.

b. Buletinul informativ

Realizarea buletinului informativ presupunea lucrul cadrelor cu deținuții pentru adunarea materialelor și în absența echipei GRADO. În acest sens colaborarea nu a dat rezultatele așteptate de noi, constatându-se că nu se poate lucra decât în prezența noastră.

Toate materialele adunate de-a lungul perioadei de desfășurare a proiectului vor fi publicate într-o broșură care va apărea în cursul lunii februarie 2000.

Articolele sunt scrise de cadre din sistemul de justiție, deținuți și reprezentanți ai ONG.

Tehnoredactarea se realizează la Penitenciarul Rahova de către un deținut care este ziarist și care a realizat și macheta buletinului informativ.

c. Seminarii și întâlniri

Au avut loc o serie de seminarii și întâlniri care au vizat instruirea cadrelor din penitenciare și stimularea cooperării dintre penitenciar și societatea civilă. S-au discutat teme privind: interacțiunea dintre cadre și deținuți și efectele acestora asupra evoluției deținutului, nevoia de educație în penitenciar, strategia de educație, răspunderea asumată de instituția penitenciară pe perioada pedepsei, pedeapsa ca agent cultural și imaginea penitenciarului între mass-media și realitate, semnificația diversității vieții cotidiene în penitenciar și eforturile pe care personalul le face pentru menținerea unui climat penitenciar adecvat.

d. Evaluarea beneficiarilor

Am început și un proces de evaluare a deținuților cu care lucrăm cu ajutorul unor instrumente psiho-sociologice specifice, urmând ca evaluarea să fie finalizată în cursul lunii februarie 2000.

7. Rezultate

Primul spectacol la Rahova, “Poveste într-un bar”, s-a realizat cu o grupă de 11 deținuți. La Botoșani s-a lucrat cu un grup alcătuit din 13 deținuți pentru realizarea primului spectacol “Ce urmează?”

A doua serie de spectacole a cuprins adaptări după “Hamlet” (Rahova) și “Mutter Courage” (Botoșani). “Hamlet” a fost reprezentat de două ori la București, cu ocazia seminariilor organizate de GRADO la penitenciarul Rahova, iar spectacolul de la Botoșani a fost înregistrat pe casete video.

Spectacolul “Ursitoarele”, realizat la Rahova a cuprins scene ale unor infracțiuni prezentate de către deținuți din punctul de vedere al agresorului și de către actori profesioniști, psihologi și asistenți sociali din punctul de vedere al victimei.

La deținuții care au participat la grupurile de teatru am putut observa o scădere a nivelului de violență prin faptul că membrii grupului se ajuta între ei pentru a controla situațiile dificile și se controlează în situațiile de tensiune care apar între ei și cadrele din penitenciar.

Activitatea de teatru a avut ca rezultat elaborarea unei metodologii clare (cuprinzând criteriile de selecție pentru deținuți, succesiunea temelor abordate în lucrul cu aceștia, etc.) pentru folosirea teatrului în activitatea de reeducare din penitenciare. Această metodologie poate fi pusă la dispoziția cadrelor Ministerului de Justiție care lucrează în departamentele de reeducare sau lucrătorilor din ONG interesate, prin intermediul unor cursuri de pregătire.

Lucrul cu victimele constituie începutul acumulării unei experiențe practice care poate sta la baza dezvoltării de noi proiecte care să promoveze un sistem de justiție reparatorie. Succesiunea de seminarii și întâlniri cu reprezentanți ai sistemului de justiție au dus la participarea GRADO alături de DGP la elaborarea unei strategii naționale privind activitatea de reeducare, în care se pune accentul pe reintegrarea social post-detenție și pe un sistem penitenciar deschis.

Sesiunile de pregătire organizate pentru lucrătorii de penitenciar au determinat DGP să creeze un proiect pilot prin care se pune în practică primul model de comunitate terapeutică într-un penitenciar din România. În prezent, GRADO este implicat activ în realizarea proiectului.

8. Comentarii

Cooperarea cu penitenciarul Rahova a fost satisfăcătoare în sensul în care am primit sprijin din partea conducerii penitenciarului în privința organizării activității și accesul în interiorul penitenciarului. Echipa de la Departamentul de Reeducare ne-a ajutat în recrutarea beneficiarilor și aducerea acestora la activitățile săptămânale.

Au existat unele disfuncționalități legate de:

Accesul dificil al echipei GRADO în penitenciar și în spațiul de lucru (Clubul Penitenciarului):

- am fost nevoiți să așteptăm la poarta penitenciarului;
- aducerea cu întârziere sau neaducerea din secțiile de detenție a deținuților sau a unora dintre ei în locul de desfășurare a ședințelor de lucru;
- programarea concomitent cu ședințele de lucru și în același spațiu de către conducerea penitenciarului a altor activități care au împiedicat desfășurarea activității noastre;
- nerespectarea spațiului de lucru (accesul în sală al diferitelor persoane care au alte activități)

Colaborarea cu cadrele penitenciarului Botoșani a fost, în general, bună, unele cadre manifestând o atitudine suportivă față de grupul de deținuți implicat în activitatea GRADO. Au existat, totuși, și momente tensionate în relația cadrelor cu deținuții dar deținuții au fost învățați să controleze aceste situații și să evite relațiile conflictogene. Cooperarea cu personalul de pază de la Botoșani a fost afectată și de faptul că acesta nu ținea seama de programul GRADO și nici de listele aprobate de comandant. Pe măsură ce au apărut rezultate clare ale activității GRADO (repartizarea rolurilor, formarea unui grup

clar de actori), aceste dificultăți au tins să dispară.

Libertatea de mișcare

Pentru pregătirea reprezentării împreună a celor două spectacole (“Poveste într-un bar” și “Ce urmează?”) la București, deținuții au venit de la Botoșani mai devreme cu două zile, repetând împreună cu echipa de al București. Aceasta a oferit prilejul unui schimb de păreri și de experiențe apreciat ca pozitiv de cele două grupuri de deținuți.

Transportul deținuților între Botoșani și București a fost asigurat de Direcția Penitenciarelor și s-a desfășurat în condiții bune. Cu toate acestea și în ciuda acordului pe care îl aveam cu DGP nu am mai putut repeta experiența: DGP a refuzat să mai permită deplasarea deținuților, invocând motive de securitate.

Libertatea de expresie

Privind buletinul informativ, problemele pe care deținuții le-au ridicat se leagă de libertatea de expresie în penitenciar în condițiile în care materialele scrise de ei vor fi cenzurate de conducerea penitenciarului, și de riscurile pe care și le asuma în momentul în care scriu despre viața din interiorul penitenciarului. În acest sens, deținuții din Penitenciarul Botoșani s-au temut la început și au ezitat să scrie despre ce se întâmplă acolo de teama represaliilor din partea cadrelor dar, după întâlnirea reprezentanților GRADO cu conducerea penitenciarului, temerile deținuților au dispărut.

Proiectul “Educația o alternativă la detenție”

1. Perioada: martie 1998 – mai 1999

2. Loc: Botoșani

3. Resurse umane: Psiholog, actor, dramaterapeut, contabil, consilier probațiune, responsabil relații publice.

4. Obiectivele proiectului :

- aplicarea în practică a măsurilor educative de libertate supravegheată pentru minori
- participarea organizațiilor neguvernamentale (GRADO) la înfăptuirea reformei în Justiție
- dezvoltarea parteneriatului între instituțiile guvernamentale și ONG-uri
- reducerea fenomenului infracțional, prevenirea recidivei
- resocializarea deținuților, facilitarea reinsertiei în societate
- inițierea unei filiale a GRADO în Botoșani

5. Descrierea proiectului

Activitatea proiectului a avut ca scop resocializarea și reducerea numărului de recidive prin modificarea comportamentului antisocial și reducerea riscului de devianță socială. Grupul țintă a fost compus din minori cercetați penal, minori sub supraveghere și deținuți în ultimele 12 luni de detenție.

În cadrul proiectului s-au desfășurat următoarele tipuri de activități:

A. În afara penitenciarului pentru persoanele aflate în cercetare:
(descrierea detaliată în anexa 4)

- elaborare de rapoarte de evaluare a situației minorului cercetat ;
- activitate de supraveghere a minorului condamnat ;
- asistență și educare pentru minorii/tinerii supravegheați
- seminarul « Pedepse alternative în comunitate - necesitate și rezultate »

B. În penitenciarul Botoșani:

- activitate de reeducare prin dramaterapie;
- mediere relații cu familia;
- monitorizarea drepturilor omului în penitenciare;
- inițierea unui grup de vizitatori voluntari în penitenciar;
- spectacol de teatru cu deținuții, realizat în colaborare cu UNITER.

Aceste activități s-au adresat minorilor și tinerilor cu domiciliul în județul Botoșani cercetați penal sau împotriva cărora instanțele de judecată au luat o măsură educativă prevăzută de Codul Penal (art.103). Personalul GRADO a colaborat strâns cu reprezentanții Parchetelor, ai Poliției, Primăriei - comitetele pentru protecția copilului aflat în dificultate, instituții de învățământ, avocați, comunități, familii, altele. Pe raza fiecărei judecătorești câte un membru al echipei a desfășurat activitățile descrise anterior. Pe baza experienței acumulate au fost înaintate Ministerului Justiției atât propuneri pentru modificarea cadrului legislativ existent cât și a proiectului legii probațiunii elaborat de minister. De asemenea au fost înaintate propuneri și celorlalți parteneri.

6. Rezultate, evaluare, comentarii, sugestii.

EFECTE remarcante ASUPRA COPIILOR condamnați în libertate:

- Asistarea unui număr de 75 minori/minore și 10 deținuți din penitențiarul Botoșani într-un an;
- Prevenirea internării minorilor în centre de reeducare și corectarea comportamentului lor infracțional prin măsuri educative în mediul comunitar;

- Resocializarea minorilor infractori prin reconsiderarea nevoilor specifice;
- Educarea și alfabetizarea categoriei de minori cu curențe educaționale grave;
- Crearea unor situații practice de întărire a relațiilor interpersonale pozitive prin atragerea familiilor în procesul educativ;
- Prevenirea recidivei;
- Pentru activitățile de grup s-au folosit tehnici de teatru, exerciții de mișcare, scenarii create și apoi analizate de către grup. Activitățile au avut caracter neobligatoriu, dar participarea a fost deosebit de bună, în două situații copiii aducându-și prietenii cu care au comis infracțiuni mai vechi, chiar dacă aceștia nu erau în evidența noastră;

- s-a îmbunătățit capacitatea de autoanaliză și analiză a situațiilor conflictuale;
- a crescut capacitatea de autocontrol, cu deosebire în situații infractogene; într-unul din cazuri, minorul – lider de grup delicvent și-a modificat atitudinea în sensul că, de la a conduce infracțiuni, acum își convinge prietenii să nu mai fure;
- comunicarea este mai ușoară;
- a crescut interesul pentru școală - câțiva aflați în situații de abandon școlar și-au manifestat dorința de a relua cursurile.
- există un mare interes pentru informații de natură juridică.

Reacțiile părinților au fost foarte diferite: de la o relativă indiferență generată de faptul că nu recunosc, neagă vina copilului, acuzând anturajul, până la o colaborare deosebit de bună, atât cu asistenții sociali, cât și cu psihologul. În câteva cazuri părinții au afirmat că nu au cunoștință de nici o infracțiune săvârșită de copilul lor (!). Însă, în cea mai mare parte a cazurilor, părinții s-au arătat deosebit de încântați de intervenția noastră, considerând-o ca pe un semn unic de interes manifestat față de situația în care se află copiii lor și implicit familia.

EFECTE ASUPRA DETINUTILOR

- Grupul a fost foarte motivat în realizarea spectacolului;
- Au ajutat la controlul situațiilor dificile;
- Deținuții au fost foarte atașați de produsul activității lor;
- Au reușit să se controleze în situațiile de tensiune care au apărut între ei și cadrele penitenciarului și să evite reacțiile conflictogene;
- Au fost respectate regulile fixate în cadrul grupului.

EFECTELE ASUPRA PERSONALULUI PENITENCIAR

Criza relației cu cadrele penitenciarului a fost determinată de faptul că ei nu au putut controla activitatea noastră cu deținuții și le-a fost temă de ceea ce se întâmplă în cadrul spectacolului de teatru. Faptul că prezentăm publicului larg și autorităților o situație în care se încălcau normele în vigoare a determinat reacția lor de blocare a activității noastre. Faptul că nu am cedat la presiunile lor și că nu am modificat nimic și nu am cenzurat exprimarea deținuților amenințând cu întreruperea proiectului a determinat conducerea penitenciarului să cedeze și astfel activitatea noastră a reintrat în normal. La

finalul proiectului impactul activităților a determinat conducerea penitenciarului să fie de acord cu continuarea proiectului în penitenciar.

EFECTELE ASUPRA INSTITUȚIILOR DIN BOTOȘANI

Rezultatul spectaculos al activităților GRADO a fost participarea instituțiilor publice importante din Botoșani la formarea “Asociația pentru Promovarea Siguranței în Comunitate A.P.S.C.”.

Un alt rezultat remarcabil a fost CONTINUAREA ACTIVITĂȚII DE TEATRU a GRADO în penitenciarul Botoșani în cadrul proiectului “Teatru ca reabilitare” finanțat de Fundația pentru o Societate Deschisă.

Reducerea tensiunilor intragrupale din penitenciar, scăderea agresivității din detenție
Resocializarea individului, pregătirea pentru viața în libertate.

Introducerea elementelor de probațiune în sistemul penal românesc.

Contribuția GRADO la reforma Justiției.

Întărirea relației de parteneriat a GRADO cu structurile guvernamentale și autoritățile locale.

Programul de Educație Civică și Juridică

Comunitate Școlară În Cartiere De Beton - Liceul Octav Onicescu

1. Perioada de desfășurare : decembrie 1998 – mai 1999.
2. Loc : București – birou GRADO, Liceu Octav Onicescu.
3. Resurse umane:
 - profesorii diriginți de la clasele cu care s-a lucrat ;
 - doi asistenți sociali ;
 - un psiholog ;
 - un coordonator pentru grupul de siguranță ;
 - colaboratori specialiști : instructor foto, tehnoredactor.
4. Obiectivele proiectului :

Scopul proiectului a fost să creeze un model experimental de educație în care factorii educaționali acționează conjugat și concomitent pe direcțiile prin care se realizează în mod natural educația unui copil, adică :

1. relația cu familia;
2. relația cu propria lui situație economică;
3. relația cu școala;
4. relația cu autoritatea non-școlară;

5. Obiective au fost:

- să creeze module corespunzătoare celor patru direcții de educație ;
- să conjuge cele patru module pentru ca efectul educațional obținut să fie unitar și coerent.

Observație: coloana vertebrală a activității în comunitatea școlară a fost ora de dirigenție/ consiliere cu clasa.

6. Descrierea activităților

ORE DE DIRIGENȚIE/ CONSILIERE SCOLARĂ- s-a întocmit caracterizarea problemelor specifice pe ani (atelier de lucru cu diriginții)- s-a elaborat planificarea pentru dirigenție pe ani (educație civică și juridică la cl.XI) împreună cu diriginții teme posibile;- și relația cu părinții. - adaptarea continuă la nevoile copiilor; semnalarea problemelor; rezolvarea lor de către diriginți sau invitați; propuneri ale elevilor; dezvoltarea verigii de feed back ; setul de reguli făcut să fie foarte clar.

ACTIVITĂȚI COMPLEMENTARE- ședințe cu părinții și copiii; - școala părinților- asistență socială pentru familii- activități sportive, - consiliere școlară, - activități de dezvoltare a creativității- orientare școlară și profesională- grupuri pentru siguranța în școală

OBS. : în planul de reformă se prevede ca orele de dirigenție să fie înlocuite cu ore de consiliere școlară dar vor fi introduse treptat în licee. Din acest punct de vedere proiectul de comunitate școlară a fost un sprijin pentru reforma școlară venit la momentul oportun.

7. Rezultate obținute:

- crearea unui spirit comunitar la elevii celor 8 clase;
- crearea unor module educationale alternative ;
- efect educațional unitar și coerent ;
- ameliorarea relațiilor în triunghiul elevi-profesori-părinți;
- transformarea liceului într-un centru de interes pentru diverse comunități profesionale;

8. Abateri de la activitățile planificate; justificări

1. Lansarea oficială a proiectului: am amânat-o din luna 1 în luna 3 din dorința de a prezenta fapte și nu doar intenții, planuri. Într-un context în care toată lumea vorbește de reformă, noi am dorit să nu fim asimilați cu acest "spirit de reformă". Am dorit să arătăm că facem ceea ce ne propunem, transpunem intențiile în fapte. Seminarul a fost un succes, din acest punct de vedere. Unul dintre invitați, profesor la Liceul T.

Vladimirescu din Bucuresti, fost inspector de științe socio – umane în Ministerul Educației Naționale, și-a exprimat uimirea că “ceva realmente se întâmplă”. Alte comentarii ni se par de prisos.

2. Realizarea grupului de siguranță în școală: nu s-a produs din pricina unei rezistențe pasive atât a cadrelor didactice, cât și a polițiștilor față de idee. Nu s-a formulat explicit un motiv împotriva propunerii, dar a fost sistematic ignorată, trecută sub tăcere.

3. Activitățile sportive nu au demarat până la data escaladării conflictului din motiv de lipsă de sala de sport. Liceul are o sală de sport improvizată dintr-o sală de clasă, unde nu se poate face gimnastică decât pe grupe mici. Profesoara de sport implicată în proiect ne-a promis că activitățile vor demara atunci când vremea va permite desfășurarea lor în curtea liceului, iar când vremea permitea acest lucru a apărut conflictul cu directorul adjunct, și toate activitățile complementare au avut de suferit.

4. Proiectul a fost întrerupt ca urmare a faptului că directorul Liceului Octav Onicescu nu a lămurit situația creată de refuzul de a o mai primi pe coordonatoarea proiectului în liceu.

9. EVALUARE

1. Orele de orientare vocațională: evaluarea acestei activități s-a făcut cu ajutorul unui exercițiu special de evaluare intitulat “Am învățat despre mine că...”; și cu ajutorul întrebării: “Considerați că această activitate este utilă?”. La această evaluare au răspuns în scris 114 elevi de la clasele a X - a, a XI – a și o clasă de a XII - a; 52,5 % au relatat că nu au aflat ceva nou, ci că li s-au confirmat lucruri pe care le știau deja; restul de 47,5 % au aflat lucruri noi despre ei înșiși cu această ocazie, s-au descoperit într-o lumină inedită, iar modalitatea de descoperire li s-a părut deosebită, în special, lucrul cu un psiholog. 83% dintre elevii care au răspuns la evaluare au apreciat această activitate ca fiind deosebit de utilă, având în vedere faptul că li s-au întărit imaginile despre sine, sau fiindcă au aflat lucruri noi despre ei înșiși și despre colegii lor (un efect neașteptat, deci, a fost creșterea nivelului de intercunoaștere în cadrul colectivelor).

2 .In ceea ce privește grupurile de optimizare personală și grupurile de dezvoltare a creativității considerăm că interesul deosebit al elevilor pentru aceste grupuri, faptul că au venit și elevi din clase neparticipante la proiect, dezamăgirea elevilor când au aflat de suspendarea grupurilor, reprezintă tot atâtea indicii ale succesului acestui tip de activități în rândul adolescenților. Chestionarele de autoevaluare, concepute pentru evaluarea eficienței acestor activități, ar fi putut fi aplicate numai la sfârșitul celor 10 ședințe prevăzute inițial.

3 .Revista a stârnit un nou ecou deosebit atât în rândul elevilor cât și al profesorilor. Participarea elevilor cu desene și articole (4 articole și 6 desene – din care 2 articole și 4 desene pentru cel de-al treilea număr, număr ce nu a mai apărut datorită conflictului

sus-menționat), interesul deosebit al unor profesori cu care, până la apariția revistei, coordonarea proiectului schimbase doar saluturi, considerăm că reprezintă o măsură clară a atractivității acestei activități de editare a unei reviste a liceului. Un profesor care și-a exprimat entuziasmul față de inițiativă a venit cu propunerea de a efectua sondaje de opinie printre elevi și profesori, ale căror rezultate prelucrate statistic să fie publicate în revistă. Rezultă de aici nevoia de comunicare între partenerii actului educațional și posibilul rol de “mijloc de comunicare” pe care îl poate juca o asemenea revistă.

4. Grupul de dialog pentru părinți (am considerat că este mai indicată o denumire neutră în locul celei de “Școală a părinților”, care ar fi putut ridica defensele părinților) a demarat cu 7 părinți, marea majoritate fiind părinți de adolescenți de clasa a X-a, și a suscitât un interes deosebit printre aceștia. La chestionarul de opinie adresat părinților au răspuns 33 de părinți din aproximativ 80 câți au primit chestionarul; chestionarul urmărește revelarea modului în care părinții concep relația cu școala, respectiv profesorii, precum și cu propriii copiii, deveniți adolescenți.

Programul de Promovare a Drepturilor Omului

“Curs Practic Pentru Respectarea
Drepturilor Omului Si Dezvoltarea Societatii Civile”

Perioada: 1.01.1999 – 15.08.1999

Loc: București

Resurse umane: Coordonator proiect, 8 instructori , secretariat.

Scop

Pregătirea unui grup de activiști calificați în activitățile de apărare și promovare a drepturilor omului în vederea creșterii eficienței activității organizațiilor neguvernamentale.

Obiectivele proiectului:

1. să creeze un grup de oameni calificați în activitățile de apărare și promovarea drepturilor omului în cadrul ONG-ului;
2. să dezvolte structurile ONG-urilor prin angajarea acestor oameni în activitățile

curente ale organizatiilor;
3. să crească eficiența activității ONGurilor în domeniul drepturilor omului;
Activitățile proiectului

În cadrul acestui proiect GRADO a organizat un curs teoretic și o aplicație practică pentru pregătirea unor activiști în domeniul drepturilor omului .

Organizarea concursului de ocupare a celor 15 locuri la curs în urma anunțului în ziar și în mediile de informare ale ONG-urilor. Concursul a fost organizat în două etape: 1- selecția pe baza CV-urilor candidaților și 2 - interviu. Comisia de selecție a participanților la concurs a fost formată din patru instructori.
Cursul teoretic s-a desfășurat pe durata a șase weekend-uri urmate de practică în diverse organizații.

Instructorii au fost: Manuela Stefanescu co-presedinte APADOR-CH; Roxana Braga- director executiv Fundatia ESTUAR, instructor FDSC; Mihaela Sasarman- director program "Casa Artistilor", vicepresedinte GRADO; Iulia Răileanu- avocat, director de program APADOR-CH; Eugenia Țarălungă -FDSC; Alina Inayah- director executiv Pro Democratia, membru în Consiliul de Administrație FDSC Mihai Selegean și Roxana Rizoiu consilieri juridici la Direcția Agentului Guvernamental pentru Consiliul Europei din Ministerul de Justiție

Aplicația practică constă în realizarea unor microproiecte în cadrul proiectului pe teme identificate de cursanți. Cea mai importantă componentă a procesului va fi crearea acestor proiecte, de la indentificarea problemei până la scrierea formularului de aplicație. Absolvenții cursului au identificat o temă de proiect și elaborat un microproiect. Selecția a fost organizată în mod asemănător cu selecțiile de proiecte organizate de finanțatorii activi în România. O comisie formată din 4 instructori a evaluat cele 5 microproiecte fiind selectate 4 microproiecte pentru desfășurarea în practică.

Rezultate concrete obținute

- 10 participanți la curs au finalizat cursul;
- au fost depuse 5 miniproiecte;
- 3 participanți la curs au desfășurat în practică miniproiecte;
- 2 participanți au fost angajați ulterior terminării cursului;
- a fost elaborat un curriculum pentru pregătirea activiștilor de drepturile omului.

Comentarii

Majoritatea celor care s-au prezentat la concurs au fost persoane care erau deja într-un fel sau altul familiarizate cu mediul asociațiilor non-guvernamentale. Deci, deși anunțul a apărut în ziare cu publicitate importantă procentajul de persoane complet străine de

activitatea ONGurilor a fost scăzut, ceea ce ne poate face să ne gândim la următoarele variante :

- imaginea funcției sociale a ONG-urilor este săracă în viața cetățeanului obișnuit, care desigur nu vede unde și cum – cu alte cuvinte în ce fel în folosul lui – sunt prezente ONG-urile
- ONG-urile sunt total ne semnificative ca potențial pe piața muncii
- imaginea activității ong-urilor probabil este ne-favorabilă, lucru ușor de înțeles ținând seama de campaniile anti-ong purtate de mass-media
- efectul cursului asupra cursanților este foarte mare și mediatizarea lui ca și finanțarea unor cursuri cu capacitate de cuprindere mai mare sunt necesare pentru stimularea dezvoltării vieții asociative în România, ceea ce ar fi o garanție a dezvoltării societății noastre în direcția unei societăți democratice și nu exclusiv capitaliste

Dezvoltarea Serviciului de Probațiune în România

1. Perioada: 15.08.1999 – 14.06.2006

2. Loc: București și Sinaia

3. Resurse umane: Coordonator de proiect, organizare și secretariat, contabil, șofer.

4. Scop

Dezvoltarea activităților de probațiune în Romania.

5. Obiectivele proiectului:

- eficientizarea serviciilor oferite în cadrul activităților de probațiune desfășurate în centrele experimentale;
- elaborarea unei metodologii unitare de lucru în activitățile de probațiune;
- elaborarea de materiale informative despre probațiune.

6. Descrierea activităților proiectului:

În cadrul proiectului au organizate două întâlniri - dezbateri pe durata a 4 zile fiecare cu participarea a 25 de persoane implicate în activitatea de probațiune. Temele celor două evenimente au fost:

1. managementul, consolidarea și dezvoltarea strategică centrelor de probațiune;
2. elaborarea și așezarea normelor metodologice de aplicare a legii probațiunii.

Materialele rezultate la aceste întâlniri desfășurate în perioadele 9-12 septembrie și noiembrie sunt prezentate în anexele

Rezultatele activităților desfășurate până în acest moment sunt următoarele:

- shițarea unei metodologii unitare de lucru în activitățile de probațiune;
- eficientizarea serviciilor oferite în cadrul activităților de probațiune desfășurate în centrele experimentale;
- realizarea unui schimb permanent de informații despre activitățile curente ale centrelor experimentale de probațiune.

Parteneri:

Serviciul de probațiune din Ministerul Justiției;
Alternative Sociale Iași;
Serviciul Experimental Cluj;
Centrul de Probațiune Arad;
Compartimentul de Probațiune . Penitenciarul Focșani;
Centrul de Probațiune - Centrul de Reeducare Găești;
Centrul de Probațiune Dej;

Comentarii

Proiectul este în curs de desfășurare.

Pînă în acest moment considerăm că proiectul a creat condițiile de dezbatere a modului de desfășurare a activităților de probațiune în centrele experimentale existente.

O altă premieră este faptul că în cadrul proiectului s-a elaborat și analizat schița normelor metodologice de aplicare a Legii probațiunii. La această activitate au participat reprezentanții din toate centrele de probațiune, ai Ministerului Justiției, experții britanici ce asistă Ministerul Justiției în dezvoltarea Serviciului de probațiune.

Proiect de aplicare a unor elemente de probațiune

1. Perioada : octombrie 1998 – aprilie 1999
2. Loc : Argeș și Dâmbovița, C.R.M. Găești, București.
3. Resurse umane : consilieri de probațiune, asistenți sociali,

Scop :

Să desfășoare activități specifice probațiunii în acord cu pedepsele și măsurile educative destinate minorilor conform prevederilor din Codul Penal. Aceste activități sunt cele definite în Recomandarea Consiliului Europei nr. R (92)16 și proiectul de lege a probațiunii aflat în curs de elaborare.

Obiective:

- pregătirea a 10 consilieri de probațiune;
- aplicarea în practică a pedepselor alternative la închisoare prevăzute în CP;
- scăderea numărului de recidive la lotul de beneficiari asistați;
- conștientizarea autorităților la nivel local de necesitatea utilizării pedepselor alternative la privarea de libertate;
- creșterea gradului de colaborare a ONG-urilor (GRADO) cu autoritățile în rezolvarea problemelor cetățeanului.

5. Partenerii GRADO în proiect:

Ministerul de Justiție

Netherlands Helsinki Committee

Universitatea Pitești

Centrul de Reeducare Minori Găești

CRM Găești numai pentru activitățile din CRM.

Instanțele de judecată din județele Argeș și Dimbovită

Primăriile – Autoritatea Tutelara

6. Activități desfășurate

Instruirea teoretică și practică a consilierilor de probațiune.

Curs teoretic și practic pentru instruirea practică a consilierului de probațiune.

Cursurile de formare au fost susținute de către profesori ai Universității București - Facultățile de Asistență Socială și Psihologie, de către juristi din Ministerul Justiției (partea teoretică) și de către specialiști străini aduși de către partenerul GRADO - Netherlands Helsinki Committee (partea practică). Cursanții au fost selectați dintre studenții/ absolvenții facultăților amintite mai sus. Conform protocolului încheiat cu Ministerul de Justiției au participat la acest curs și 7 angajați ai Centrului de reeducare minori Găești (aceștia au lucrat în cadrul Centrului de reeducare minori Găești).

Desfășurarea activităților de educație în Centrul de Reducare Minori Găești

Au fost desfășurate în cadrul Centrului de Reeducare pentru Minori (CRM) în perioada executării sentinței judecătorești următoarele tipuri de activități:

- Dramaterapie pentru grupuri
- consiliere individuală
- alfabetizare intensă
- terapie centrată pe obiectiv: programe anti-drog, anti-alcool, controlul furiei, adaptarea la condițiile de detenție
- consiliere pe teme de familie

- organizarea unui grup de vizitatori (voluntari permanenti)

Pregătirea accesului în comunitate

Punctul de plecare au fost minorii aflați în CRM Găesti. Pregătirea accesului lucrătorului social în comunitatea de origine a minorului folosind următorii pași:

- lucrul cu minorii aflați în CRM; realizarea legăturii acestora cu familiile și prietenii de afară; deschiderea unor căi de comunicare prin inițierea acestui tip de lucru
- evaluarea comunității de origine a minorului infractor; identificarea comunității de origine: comunitate alcătuită preponderent din infractori; comunitate alcătuită din puțini infractori; comunitate fără infractori (unde infractiunea reprezintă o excepție)
- identificarea posibililor tatori pentru infractorii minori într-o altă comunitate decât cea de origine dacă aceasta prezintă un nivel înalt de delincvență

S-au făcut anchete sociale pentru beneficiarii din CRM Găești.

Activitățile de probațiune

- Raportul presentența

Tehnica de realizare a raportului are la baza culegera de informatii și efectuarea de analize privind cât mai multe dintre aspectele tipului de personalitate care a stat la baza comportamentului infraccional și ale circumstanțelor actului infraccional, putând fi astfel apreciat riscul recidivei.

Propunerile înaintate de consilierul de probațiune instanței de judecată țin cont de pericolul pentru societate, riscul recidivei, disponibilitățile specifice ale comunității din care infractorul făcea parte.

Culegerea datelor și completarea raportului durează 2 săptămâni.

- Supravegherea

S-a realizat în baza Hotărârii Judecătorești. Au avut loc întâlniri la biroul consilierului de probațiune periodic, în mod planificat, și verificări în teren (loc de muncă, locuri frecventate în mod impus și liber). La constatarea încălcării programului s-a întocmit raportul pentru instanța.

În cazul persoanelor cu dosare în instanța activitatea consilierului s-a desfășurat în comunitatea de origine a inculpatului pentru adunarea datelor și în instanța pentru susținerea raportului întocmit. În cazul persoanelor pentru care instanța a decis o măsură alternativă la privarea de libertate activitatea s-a desfășurat pe teren (în locurile frecventate uzual, în locurile în care programul îi cerea condamnatului să fie pentru anumite activități specifice) precum și la biroul sau pentru întâlnirile stabilite conform orarului.

Munca consilierului de probațiune și a lucrătorului social în comunitate:

- informarea despre problemele comunității, ale familiilor, conștientizarea comunității, atitudinea față de infractor, nivelul de teamă indus de prezența infractorilor în comunitate, sugestii din partea membrilor comunității în ceea ce privește modalitățile de prevenire a delincvenței juvenile - împreună cu (politistul comunității) sectoriostul și alte persoane care l-ar putea ajuta în găsirea informațiilor despre aceste probleme. - Lucrul cu școlile, convingerea directorilor și a profesorilor de a-i reprimi pe infractori în școală. Refacerea legăturii dintre școală și comunitate, întâlniri cu profesorii, cu părinții, dezbaterile unor probleme educaționale de către copii: de ce au nevoie copiii pentru a fi prezenți și pentru a se simți bine în școală, de ce au nevoie profesorii și părinții pentru a insera încrederea în copiii lor și definirea gradului de libertate pentru copiii lor.
- Organizarea unei unități medicale ca punct central în comunitate: educație sanitară, educație sexuală, sporturi și sănătate.

Activitățile de asistență pentru persoanele în libertate

Asistentă pentru rezolvarea problemelor minorului/minorei: casa, școala, familie, calificare, loc de muncă, relații cu terți – autorități locale. La cererea/sesizarea consilierilor de probațiune, lucrătorii sociali se ocupau de cazurile cu probleme de tip social ce puteau fi rezolvate printr-o asistentă specializată. Lucrătorii sociali au acordat asistență și suport minorului aflat în dificultate și l-au ajutat în relațiile cu diverse instituții.

Rezultate

- instruirea a 13 consilieri de probațiune
- 7 absolvenți au fost selectați pentru a lucra în cadrul proiectului pe post de consilieri de probațiune restul de 6 fiind angajații de Centrul de reeducare minori Găești.
- am lucrat cu 119 persoane în intervalul iunie - decembrie 1999;
- dezvoltarea unei relații a centrelor de probațiune cu instituțiile implicate în domeniul penal respectiv: judecătorii, tribunalele și parchete.